ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ/ΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
Πληροφορίες: Π. Δάβου
Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215189
FAX: 2105230046
e-mail : diefpar@ika.gr

Αθήνα, 15 Σεπτεμβρίου 2014

ΕΠΕΙΓΟΝ
Αριθ. Πρωτ. **ΓΕΝΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ**
Σ48/68

ΠΡΟΣ:
Όλα τα Υποκαταστήματα
του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:
1. Διεύθυνση Εκμετάλλευσης
Τμήμα Παραγωγής και Διακίνησης Αναφορών (Συντάξεις)
Πατησίων 12, Τ. Κ. 10677 Αθήνα
2. Ο.Π.Σ.
Επιχειρησιακή Ομάδα Παροχών
Πατησίων 12, Τ. Κ. 10677 Αθήνα
3. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
Δ/νση: Λειτουργίας
& Υποστήριξης Εφαρμογών
Υποδ/νση: Ειδικών Εφαρμογών
Τμήμα: Εθν. Μητρ. Συντάξεων
Λαγουμιτζή 40 Ν. Κόσμος
11745 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: «Συμπληρωματικές οδηγίες σχετικά με τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ.»

Σχετ: α) Οι με αρ. πρωτ. 38/2014 και 55/2002 εγκύκλιοι
Β) Τα Σ48/39/7.7.2008 και Σ48/18/9.3.2009 Γενικά Έγγραφα

Μετά τη υποβολή στην υπηρεσία μας ερωτημάτων σχετικά με τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. για το έτος 2014, σας παρέχουμε τις ακόλουθες οδηγίες:

Α. Χορήγηση Ε.Κ.Α.Σ. σε δικαιοδόχα μέλη θανόντος.

1. Έλεγχος εισοδήματος που προέρχεται από σύνταξη που καταβάλλεται σε δικαιοδόχα μέλη οικογένειας θανόντος.

Όπως είναι γνωστό, η σύνταξη λόγω θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποτελεί μία παροχή, ενιαία, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δικαιοδόχων μελών (πολλαπλότητες).

Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο της υπέρβασης του συνολικού ακαθάριστου ποσού κύριων και επικουρικών συντάξεων, το οποίο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 850,00 € τον κρίσιμο μήνα ελέγχου, θα πρέπει να εξετάζεται το συνολικό καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης λόγω θανάτου και όχι το ποσό που τυχόν έχει επιμεριστεί σε δικαιοδόχα μέλη οικογένειας.

2. Ποσό Ε.Κ.Α.Σ. που χορηγείται σε μέλη οικογένειας θανόντος.

Στις περιπτώσεις που περισσότερα του ενός δικαιοδόχα μέλη λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου, αλλά δικαίωμα στην καταβολή του επιδόματος έχει μόνο το ένα μέλος, στο μέλος αυτό θα χορηγηθεί ολόκληρο το ποσό του Ε.Κ.Α.Σ. (ανάλογα με την κλίμακα των εισοδημάτων του).

Αν υπάρχει δικαίωμα στο Ε.Κ.Α.Σ. σε όλα τα δικαιοδόχα μέλη, τότε το ποσό του Ε.Κ.Α.Σ. επιμερίζεται ανάλογα με το ποσοστό τους.

Παραδείγματα:

α) στην περίπτωση χήρας και 1 τέκνου, εάν τούς καταβάλλονται οργανικά ποσά, το ποσό του επιδόματος θα επιμεριστεί κατά 70% στη χήρα και κατά 20% στο τέκνο, ενώ εάν λαμβάνουν κατώτατο όριο, θα λάβουν τα 7/9 αυτού η χήρα και τα 2/9 το τέκνο,

β) στην περίπτωση 2 τέκνων, εάν τούς καταβάλλονται οργανικά ποσά, το ποσό του Ε.Κ.Α.Σ. θα επιμεριστεί ανάλογα με τα ποσοστά τους, ενώ εάν λαμβάνουν κατώτατο όριο θα μοιραστούν το ποσό του επιδόματος που δικαιούνται.

Β. Καταβολή σύνταξης σε δικαιούχο και εξωιδρυματικού επιδόματος σε μέλος της οικογένειάς του.

Κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων, το εξωιδρυματικό επίδομα που λαμβάνει συνταξιούχος για λογαριασμό έμμεσα ασφαλισμένου μέλους της οικογένειάς

του δεν αθροίζεται με το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στο συνταξιούχο, δεδομένου ότι πρόκειται για δύο ξεχωριστές παροχές που καταβάλλονται σε διαφορετικά πρόσωπα. Η μηχανογραφική διευθέτηση αυτών των περιπτώσεων θα πρέπει να γίνει με τις οδηγίες της Διεύθυνσης Εκμετάλλευσης.

Ομοίως δεν αθροίζονται τυχόν άλλα εισοδήματα που λαμβάνει ο επιζών σύζυγος με το εισόδημα των τέκνων όταν αυτά υποβάλλουν ξεχωριστή φορολογική δήλωση, προκειμένου να καθοριστεί η κλίμακα του χορηγούμενου ποσού Ε.Κ.Α.Σ.

Γ. ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ

α) Τόκοι καταθέσεων

Οι τόκοι καταθέσεων που απεικονίζονται στα αυτοτελώς φορολογούμενα ποσά του εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας (νυν Πράξης Διοικητικού Προσδιορισμού Φόρου), (ατομικό ή οικογενειακό), σύμφωνα με τις γενικές οδηγίες που ισχύουν για τα αυτοτελώς φορολογούμενα ποσά, συνυπολογίζονται στο φορολογητέο εισόδημα.

β) Προνοιακά βοηθήματα

Κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων, προϋπόθεση για το συνυπολογισμό των επιδομάτων – βοηθημάτων που χορηγούνται σε συνταξιούχο είναι αυτά να φέρουν τα απαραίτητα γενικά εννοιολογικά χαρακτηριστικά του εισοδήματος, δηλαδή να δίδονται ως αντάλλαγμα παροχής εργασίας (π.χ., παραπληγικό επίδομα, επίδομα ανεργίας, τα οποία προστίθενται στις μισθωτές υπηρεσίες) ή να αποτελούν καρπό περιουσιακών στοιχείων(π.χ., εισόδημα από ακίνητα, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στο φορολογητέο εισόδημα από την εφορία).

Αντίθετα, όσα επιδόματα αποτελούν **κοινωνική παροχή** και χορηγούνται από τις κατά τόπο υπηρεσίες Κοινωνικής Μέριμνας ή τους ασφαλιστικούς φορείς, για την αντιμετώπιση και κάλυψη συγκεκριμένων ειδικών δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, δίδονται χωρίς αντάλλαγμα παροχής εργασίας και δεν αποτελούν καρπό περιουσιακών στοιχείων (*π.χ.*: *διατροφικό επίδομα, επίδομα λουτροθεραπείας, αεροθεραπείας, έξοδα κίνησης νεφροπαθών κ.ά.)* εφόσον δεν αποτελούν «εισόδημα», κατά την παραπάνω έννοια, **δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη** κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων.

Δ. Εισοδήματα που ελέγχονται για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. το έτος 2014

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 34 παρ. 1δ' εδάφ. β' του ν. 3996/2011, κατά τον έλεγχο των εισοδηματικών κριτηρίων προκειμένου να διαπιστωθεί το δικαίωμα στη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα που δηλώθηκαν με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Επομένως, για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. το έτος 2014 λαμβάνεται υπόψη το εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας οικονομικού έτους 2013, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1/1/2012 μέχρι 31/12/2012.

Ε. Χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. σε κληρονόμους θανόντος συνταξιούχου

Σύμφωνα με οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στις περιπτώσεις συνταξιούχων οι οποίοι είτε είχαν υποβάλει αίτηση για να λάβουν το επίδομα είτε όχι και απεβίωσαν χωρίς να εισπράξουν κανένα ποσό Ε.Κ.Α.Σ. που δικαιούντο, οι νόμιμοι κληρονόμοι τους δικαιούνται κατά το κληρονομικό δικαίωμα ενός εκάστου, σύμφωνα με τον Αστικό Κώδικα, να εισπράξουν τα οφειλόμενα στο θανόντα ποσά του επιδόματος.

Εξάλλου, όπως έχει διευκρινιστεί στην εγκύκλιο 55/2002, η αξίωση για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., που αφορά επίδομα το οποίο προσαυξάνει υπό προϋποθέσεις το ποσό μιας σύνταξης, διαφέρει από την αξίωση για τη χορήγηση της ίδιας της σύνταξης, η οποία είναι μια συνεχιζόμενη περιοδική παροχή. Για το λόγο αυτό, έγινε δεκτό ότι κάθε απαίτηση κατά του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. παραγράφεται μετά την παρέλευση πενταετίας από τότε που κατέστη απαιτητή, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθ. 40 παρ. 6 του ΑΝ 1846/51, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθ. 7 παρ. 1 του ν. 825/78, η ετήσια παραγραφή καταλαμβάνει την αξίωση για τη χορήγηση απαιτητών δόσεων συντάξεων, ενώ κάθε άλλη απαίτηση υπόκειται σε πενταετή παραγραφή.

Εξάλλου, τα ανωτέρω ισχύουν σύμφωνα και με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθ. 34 του ν. 3996/2011, που εφαρμόζεται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ειδικά, με βάση την παρ. 6 του άρθ. 40 του α.ν. 1846/51, δεδομένου ότι σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο του άρθ. 137 του ν. 3655/2008 από τις διατάξεις του άρθ. αυτού εξαιρούνται το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και το ΕΤΕΑΜ, για τα οποία, όσον αφορά τις παραγραφές, ισχύει η νομοθεσία τους.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθ. 1710 (κληρονομική διαδοχή) του Α.Κ., χρόνος της επαγωγής είναι ο χρόνος του θανάτου του κληρονομούμενου, ενώ σύμφωνα με το άρθ. 1847 (αποποίηση κληρονομιάς), στην επαγωγή από διαθήκη, η προθεσμία για αποποίηση δεν αρχίζει πριν από τη δημοσίευση της διαθήκης. Ως εκ τούτου στην περίπτωση κληρονόμου εκ διαθήκης θεωρείται ότι αυτός δεν θα μπορούσε να αξιώσει τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ. που οφείλετο σε θανόντα συνταξιούχο πριν από τη δημοσίευση της διαθήκης του, με την οποία επάγεται σε αυτόν η κληρονομία του. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι κληρονόμοι εκ διαθήκης θα πρέπει να υποβάλλουν τη σχετική αίτηση για την καταβολή του Ε.Κ.Α.Σ. μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της διαθήκης και όχι από την ημερομηνία θανάτου.

Η περίπτωση του Ε.Κ.Α.Σ. δεν θα πρέπει να συγχέεται με τις αξιώσεις κληρονόμων θανόντος συνταξιούχου για ποσά συντάξεων που δεν εισπράχθηκαν από το δικαιούχο μέχρι την ημερομηνία θανάτου του και οι οποίες παραγράφονται μετά την παρέλευση έτους από το θάνατο (Κωδ. συντ. 6642), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθ. 40 του α. ν. 1846/51, όπως ισχύουν και ορίζουν ότι οι συντάξεις που δεν εισπράχθηκαν για οποιονδήποτε λόγο μέσα σε ένα έτος από την ημέρα που κατέστησαν απαιτητές παραγράφονται. Η ετήσια παραγραφή προϋποθέτει ότι τα αντίστοιχα ποσά έχουν τεθεί στη διάθεση του δικαιούχου, διαφορετικά η παραγραφή είναι πενταετής. Σε περίπτωση αμφισβήτησης το βάρος της απόδειξης φέρει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.(Νομ. Δ/νση, α.π.: 10049/23.1.1995), ενώ υπενθυμίζουμε και τις σχετικές οδηγίες του με αρ. πρωτ. Σ84/6/3.4.2008 Γενικού Εγγράφου.

ΣΤ. Μείωση ποσού Ε.Κ.Α.Σ.

Διευκρινίζεται ότι όσον αφορά το ποσό Ε.Κ.Α.Σ. που χορηγείται σε συντάξεις σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τις νέες ασφαλιστικές περιοχές και επαγγελματικές κατηγορίες καθώς και για το κατ' οίκον απασχολούμενο προσωπικό δεν καταβάλλεται μειωμένο, όπως επισημαίνεται στο με αρ. πρωτ. Σ48/119/20.11.2013 Γενικό Έγγραφο, και επομένως δεν ισχύει η αντίθετη οδηγία που είχε δοθεί με το Σ48/57/21.5.2012 Γενικό Έγγραφο.

Ζ. Έλεγχος εισοδημάτων που καταβλήθηκαν στο εξωτερικό.

Υπενθυμίζουμε την υποχρέωσή σας να ζητήσετε από τους συνταξιούχους που λαμβάνουν σύνταξη από το εξωτερικό βεβαίωση του ξένου φορέα σχετικά με τα ποσά συντάξεων που τους έχουν καταβληθεί το εκάστοτε κρίσιμο οικονομικό έτος ή βεβαίωση σχετικά με τα ποσά αυτά από την τράπεζα όπου κατατίθεται η σύνταξη του εξωτερικού, καθώς και βεβαίωση της αντίστοιχης με την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών της Ελλάδας δημόσιας αρχής του ξένου κράτους σχετικά με τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν στην αλλοδαπή κατά το ίδιο έτος (Γ.Ε. Σ48/39/7.7.2008, Σ48/18/9.3.2009).

Η. Χορήγηση του επιδόματος σε συνταξιούχους που έχουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 80%.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 8 παρ. 1 του ν. 4237/14, από 1/1/2014 το Ε.Κ.Α.Σ. καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση της συμπλήρωσης του 65ου έτους της ηλικίας των συνταξιούχων που πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια χορήγησής του, καθώς και ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας σε τέκνα που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου γονέα τους και σε συνταξιούχους ανεξαρτήτως αιτίας συνταξιοδότησης οι οποίοι φέρουν ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω (εγκ. 38/2014), εφόσον, βεβαίως, πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια.

Προκειμένου, λοιπόν, να ενημερώνεται σωστά το μηχανογραφικό σύστημα για το ποσοστό αναπηρίας των συνταξιούχων μας και να χορηγείται ορθά το Ε.Κ.Α.Σ. θα πρέπει να συμπληρώνετε στα μηχανογραφικά δελτία το ακριβές ποσοστό αναπηρίας που φέρουν οι συνταξιούχοι μας, ανεξαρτήτως αιτίας συνταξιοδότησης, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να χορηγηθεί αχρεωστήτως το επίδομα σε συνταξιούχο που δεν έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, δεν φέρει ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, αλλά τού χορηγείται πλήρες ποσό σύνταξης, σύμφωνα με ειδικές διατάξεις που ισχύουν.

Με το παρόν απαντώνται τα με αρ. πρωτ. 1271/11.3.2014, 4512/13.5.2014, 7248/2.7.2014, 7165/1.8.2014 και 10220/6.8.2014 έγγραφα των Τοπικών Υποκαταστημάτων Ζακύνθου, Ερμούπολης, Γιαννιτσών, Έδεσσας και Νίκαιας αντίστοιχα.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΓΔΟΝΤΑΚΗ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΓΡΑΜΜ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
& ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ